

O2-PP-1

ผลของการบริหารทางเภสัชกรรมเชิงลึกต่อคุณภาพชีวิต และผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยโรคหืดที่ไม่สามารถควบคุมได้

นพวรรณ ศิริพรรณ¹, ปาริโมก เกิดจันทิก², สุนัน เลิศสินอุดม³

บทนำ คลินิกโรคหืด โรงพยาบาลบ้านไผ่ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2547 แต่กียังคงพบว่าผู้ป่วยส่วนใหญ่ยังคงเป็นกลุ่มที่ไม่สามารถควบคุมโรคหืดได้ ดังนั้นการหาแนวทางอื่นในการให้บริการเพิ่มเติมในคลินิกโรคหืดของโรงพยาบาลบ้านไผ่ จึงเป็นสิ่งจำเป็น **วัตถุประสงค์** ประเมินคุณภาพชีวิต และผลลัพธ์ทางคลินิกของผู้ป่วยโรคหืดก่อนและหลังการให้การ บริบาลทางเภสัชกรรมเชิงลึกในการดูแลผู้ป่วยโรคหืดที่ไม่สามารถควบคุมอาการได้ **วิธีดำเนินการวิจัย** การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง ซึ่งได้ดำเนินการในผู้ป่วยโรคหืดอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งมีระดับการควบคุมโรคตาม GINA Guidelines 2009 อยู่ในระดับที่ไม่สามารถควบคุมโรคหืดได้ต่อเนื่องกันอย่างน้อย 6 เดือน ผู้ป่วยที่เข้าร่วมการศึกษาจะได้รับการบริหารทางเภสัชกรรมเชิงลึก โดยกลยุทธ์ขึ้นอยู่กับผู้ป่วยเฉพาะราย วัดผลลัพธ์ทางคลินิกทุกๆ 2 เดือน และผู้ป่วยที่ยังไม่สามารถควบคุมโรคหืดได้จะได้รับการติดตามดูแลที่บ้านโดยทีมสห สาขาวิชาชีพภายใน 7 วัน ดำเนินการศึกษาระยะเวลาประมาณ 6 เดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 **ผลการศึกษา** ผู้ป่วยที่เข้าร่วมการศึกษานี้มีจำนวน 46 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 58.7) และไม่สูบบุหรี่ (ร้อยละ 71.7) อายุเฉลี่ย 59.41±10.35 ปี หลังให้การบริหารทางเภสัชกรรมเชิงลึก ผู้ป่วยมีคะแนนคุณภาพชีวิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกๆ มิติ ($p < 0.001$) และคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 4.00 ± 0.95 เป็น 5.04 ± 0.88 คะแนน ($p < 0.001$) ผู้ป่วยที่ไม่สามารถควบคุมโรคหืดได้มีจำนวนลดลงจาก 46 ราย (ร้อยละ 100) เป็น 19 ราย (ร้อยละ 41.3) ($p < 0.001$) สมรรถภาพปอดเฉลี่ยโดยวัดจากค่า PEFR เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 58.54 ± 23.32 เป็น 66.16 ± 24.29 ($p < 0.001$) จำนวนผู้ป่วยที่มารับการรักษาฉุกเฉินด้วยอาการหอบ และจำนวนผู้ป่วยที่ต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วยอาการของโรคหืดมีแนวโน้มลดลง ($p = 0.439$ และ $p = 0.317$ ตามลำดับ) **สรุปผลการศึกษา** การบริหารทางเภสัชกรรมเชิงลึกสามารถทำให้ผู้ป่วยโรคหืดที่ไม่สามารถควบคุมอาการของโรคหืดได้ มีคุณภาพชีวิตและผลลัพธ์ทางคลินิกเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น 30

คำสำคัญ : โรคหืด เภสัชกร การบริหารทางเภสัชกรรม

¹โรงพยาบาลบ้านไผ่ จ.ขอนแก่น, ²คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ ³คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* ติดต่อผู้พิมพ์: โทรศัพท์ 043-272234 โทรสาร 043-272254
e-mail: Nop_kong@yahoo.com

O2-PP-2

การพัฒนาและประเมินสื่อให้ความรู้เรื่องการไชยาเม็ดคุมกำเนิดสำหรับสตรีชาวไทย

ภูริดา เวียนทอง^{1*}, ภัสรา ภูเจริญ², สวรรยา ปิ่นประทีป², อากา งามปัญญา²

บทนำ: ปัจจุบันมีชาวไทยเข้ามาอาศัยและทำงานในจังหวัดเชียงใหม่เป็นจำนวนมาก ประชากรกลุ่มนี้อ่านและเขียนภาษาไทยได้น้อย และเกิดปัญหาเมื่อต้องรับยาที่ต้องได้รับคำแนะนำอย่างละเอียด โดยเฉพาะการไชยาเม็ดคุมกำเนิด งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาสื่อให้ความรู้เรื่องการไชยาเม็ดคุมกำเนิดเป็นภาษาไทย และประเมินผลการใช้สื่อที่พัฒนาขึ้น **วิธีการ:** วิธีการวิจัยเป็นแบบเชิงคุณภาพและกึ่งทดลอง โดยสัมภาษณ์สตรีชาวไทย ผู้เชี่ยวชาญวัฒนธรรมไทใหญ่ และเภสัชกร รวม 8 ราย เพื่อให้ได้รูปแบบและเนื้อหาของสื่อที่เหมาะสมกับความต้องการ เรียบเรียงเนื้อหาและส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแก้ไข จากนั้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแปลเป็นภาษาไทย จัดทำสื่อในรูปแบบจุลสารแล้วทดลองให้สตรีชาวไทยจำนวน 5 ราย อ่านและทดสอบความเข้าใจเบื้องต้น แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาและภาษาอีกครั้ง จากนั้นจึงนำไปให้กลุ่มตัวอย่างคือสตรีชาวไทยอายุ 18-35 ปีที่อาศัยในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 20 ราย ทดลองใช้สื่อที่พัฒนาขึ้น แล้วประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังได้รับสื่อ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และ Wilcoxon signed-rank test **ผลการศึกษา:** คะแนนความรู้ของกลุ่มตัวอย่างหลังจากได้รับสื่อเพิ่มสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับสื่ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (7.1 ± 1.1 vs 3.5 ± 0.8 ; p -value < 0.001) กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อสื่อโดยรวมอยู่ในระดับมาก คะแนนเฉลี่ย 4.15 (คะแนนเต็ม 5) ประเด็นที่พึงพอใจมากที่สุด 4 อันดับแรกคือ สื่อทำให้เข้าใจวิธีไชยาเม็ดคุมกำเนิด สื่อทำให้เข้าใจวิธีปฏิบัติเมื่อลืมรับประทานยา เนื้อหามีประโยชน์ และสามารถนำข้อมูลไปใช้ได้จริง **สรุปผล:** สื่อให้ความรู้เรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดภาษาไทยในรูปแบบจุลสารที่พัฒนาขึ้นช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการไชยาเม็ดคุมกำเนิดเพิ่มขึ้น และได้รับการประเมินความพึงพอใจในระดับมาก การศึกษานี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อให้ความรู้เรื่องยาเป็นภาษาไทยในประเด็นอื่นๆ ต่อไป

คำสำคัญ: สื่อให้ความรู้, ยาเม็ดคุมกำเนิด, ไทใหญ่, ไทย

¹ Ph.D, อาจารย์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

² นักศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

¹ Instructor, Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University, Chiang Mai

² Pharmacy student, Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University, Chiang Mai

* Corresponding author: Purida Wientong, Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University, Chiang Mai 50200. Tel. +66 5394 4374, E-mail: wpurida@hotmail.com